

Asia

Komission tiedonanto: lasten suojelu muuttoliikkeen yhteydessä

Kokous

U/E/UTP-tunnus

Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu

Komissio antoi 12.4.2017 tiedonannon koskien lasten suojelua muuttoliikkeen yhteydessä.

Suomen kanta

Suomi pitää komission tiedonantoa tervetulleena. Suomi katsoo, että lasten kokonaisvaltaiseen suojeluun muuttoliikkeissä on syytä kiinnittää huomiota. Lapsen edun on oltava kaiken toiminnan ja heitä koskevan päätöksenteon keskiössä.

Alaikäisiin ja erityisesti yksin matkustaviin lapsiin kohdistuu hyvin monimuotoisia uhkia. EU:ssa tarvitaan kiireellisiä toimenpiteitä lasten varhaisen tunnistamisen tehostamiseksi sekä vastaanotto-olosuhteiden kohentamiseksi.

Suomi tukee tiedonannossa esitettyä näkemystä, että tulee keskittyä rajat ylittävään yhteistyöhön niin lähtö- ja kauttakulkumaiden kuin myös kansainvälisten kumppanien kanssa.

Suomi kannattaa tiedonannossa esitettyä näkemystä, että ilman huoltajaa oleville alaikäisille tulisi nopeasti osoittaa edustaja hyväksikäytön ja ihmiskaupan riskin vähentämiseksi. Suomi pitää tervetulleena ilman huoltajaa tulleiden alaikäisten edustajajärjestelmien kehittämiseen tähtäviä toimia.

Suomi painottaa alkuvaiheen rekisteröinti- ja tunnistamistoimenpiteiden tärkeyttä. Kaikki EU-alueella tavoitetut lapset tulee tunnistaa ja rekisteröidä pikaisesti katoamisen estämiseksi. Tämä helpottaa myös yksin matkustavan lapsen perheen jäljittämistä. Suomi pitää erittäin kannatettavana sitä, että komissio pyrkii kannustamaan jäsenmaita hyödyntämään tehokkaammin olemassa olevaa ohjeistusta lasten tunnistamisesta ja rekisteröinnistä. On tärkeää, että kaikki jäsenvaltiot raportoivat systemaattisesti lasten katoamisista SIS-järjestelmään. Jäsenmaiden tulisi myös hyödyntää aktiivisesti EASO:n ohjeistuksia (esimerkiksi iänmääritys, vastaanotto-olosuhteet).

Kun puhutaan ilman huoltajaa olevista alaikäisistä, myös vastaanotto-olosuhteisiin tulee kiinnittää erityistä huomiota. Lasten pääsy koulutukseen ja terveydenhuoltoon tulee

taata, sillä ne ovat lapsen kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin kannalta avainasemassa. Suomi pitää tärkeänä, että lapsille tehdään yksilöllinen haavoittuvuusarviointi. On tärkeää, että komissio jakaa hyväksi havaittuja käytäntöjä esimerkiksi lasten pääsystä julkisiin palveluihin.

Kaikki tarvittavat toimet tulee tehdä sen eteen, että lapsilla on turvalliset vastaanotto-olosuhteet. Säilöönoton tulee olla mahdollista vain poikkeustilanteissa ja tiedonannossa suositetun mukaisesti sen on oltava aina viimesijainen vaihtoehto.

Suomen näkemyksen mukaan iän määrittäminen on yksi keskeinen osa-alue alaikäisten turvapaikkamenettelyssä. Lääketieteellisillä tutkimuksilla ei kuitenkaan saada täyttä tieteellistä varmuutta henkilön iästä. Olisikin tärkeää, että noudatettaisiin yhteisesti omaksuttuja standardeja sekä EU-oikeuden perusperiaatteita. On myös hyvä, että EASO tulee päivittämään iänmäärittystä koskevan ohjeistuksensa vuoden 2017 aikana. Myös perheen jäljittämiseen tähtääviin toimiin on panostettava, sillä siten voidaan löytää kestäviä, lapsen edun mukaisia ratkaisuja.

Perheen löytyessä lapsen etu tulee määrittellä yksilöllisen arvioinnin perusteella. Lapsen edun mukaista voi olla perheen yhdistäminen joko kolmannessa maassa tai jossain EU-jäsenvaltiossa. Mahdollinen päätös palauttamisesta lähtömaahan tulee tehdä palauttamiskiellon periaatetta kunnioittaen ja lapsen etu huomioiden.

Tiedonannossa painotetaan myös vahvasti lasten kanssa työskentelevien ammattilaisten koulutuksen laadun varmistamista. Suomi kannattaa tiedonannossa listattuja em. tavoitetta tukevia toimenpiteitä. On tärkeää varmistaa että lastensuojelun ammattilaiset ovat läsnä koko prosessin ajan ja että lasten parissa työskentelevien koulutus on asianmukainen.

Suomi tukee komission näkemystä, että varhainen kotouttaminen on ratkaisevan tärkeä yhteiskunnallinen investointi sekä merkittävä sosiaalista yhteenkuuluvuutta edistävä tekijä. Lasten kotouttaminen kohdennetuin toimenpitein mahdollisimman varhaisessa vaiheessa on tärkeää myös mahdollisen rikolliseen toimintaan ajautumisen ehkäisemiseksi ja radikalisoitumisriskin pienentämiseksi. Tärkeää lapselle on, että hän tulee ymmärretyksi, hän voi kokea olonsa turvalliseksi, hän voi luoda ihmissuhteita sekä ikäisiinsä että aikuisiin, hänellä on mahdollisuus emotionaaliseen tukeen sekä koulutukseen ja että hänen terveydestään huolehditaan.

Pääasiallinen sisältö

1. Johdanto

Viime vuosina Euroopan unioniin saapuvien lasten määrä on kasvanut merkittävästi. Merkittävä osuus lapsista saapuu yksin ilman huoltajaa. Vuosina 2015 ja 2016 EU:hun saapuvista turvapaikanhakijoista noin 30 % oli alaikäisiä. Alaikäisten turvapaikanhakijoiden määrä on kuusinkertaistunut viimeisen kuuden vuoden aikana. Kyseessä on siis erittäin merkittävä ilmiö, johon on syytä kiinnittää erityistä huomiota.

Komissio toteaa että tilastojen takana on myös aina yksilö. Lapset ovat muuttoliikkeessä erittäin haavoittuvassa asemassa ikänsä vuoksi sekä siksi että he ovat kaukana kodistaan ja hyvin usein myös erillään vanhemmistaan. Moni on joutunut kohtaamaan muuttoliikkeeseen liittyviä hyvin traumaattisia tilanteita. He ovat voineet joutua kokemaan äärimmäistä väkivaltaa tai joutuneet hyväksikäytön, ihmiskaupan tai fyysisen tai henkisen väkivallan uhreiksi joko matkan aikana ennen saapumista EU:n alueelle tai

EU:n alueelle saavuttuaan. Komission tiedonannon tavoitteena on kiinnittää huomiota lasten kokonaisvaltaiseen suojeluun muuttoliikkeissä ja samalla huomioida alaikäisiin sekä erityisesti yksin matkustaviin lapsiin kohdistuvat monimuotoiset uhat.

Lasten suojelemisessa on komission mukaan ensisijaisesti kyse ihmisoikeuksien, ihmisarvon ja solidaarisuuden kaltaisten eurooppalaisten arvojen kunnioittamisesta. Toisaalta on kyse myös EU-oikeuden täytäntöönpanosta sekä Euroopan unionin perusoikeuskirjan ja lapsen oikeuksia ja ihmisoikeuksia koskevan kansainvälisen oikeuden periaatteiden noudattamisesta.

EU:n nykyinen toimintapolitiikka ja lainsäädäntö tarjoavat hyvät lähtökohdat ilman huoltajaa olevien alaikäisten oikeuksien suojelulle. Komissio viittaa tiedonannossaan ilman huoltajaa olevia alaikäisiä koskevaan toimintasuunnitelmaan (vuosille 2010–2014), jolla sen mukaan on ollut ratkaiseva merkitys ilman huoltajaa olevien lasten suojelutarpeiden esille tuomisessa ja suojeluun liittyvien toimenpiteiden edistämisessä. Alaikäisten lasten suojelua on käsitelty myös Euroopan muuttoliikeagendassa sekä sitä koskevassa tilannekatsauksessa. Lisäksi komissio viittaa antamaansa suositukseen ”Investoidaan lapsiin – murretaan huono-osaisuuden kierre”, jossa se antaa ohjeistusta toimenpiteistä, joilla voidaan vähentää lasten köyhyyttä ja lisätä heidän hyvinvointiaan.

Em. viimeaikainen maahantulijalasten määrän jyrkkä kasvu on aiheuttanut painetta kansallisille järjestelmille ja viranomaisten toiminnalle ja lasten suojelussa on paljastunut puutteita ja heikkouksia. Lasten asemaa on asian tärkeyden ja ajankohtaisuuden vuoksi käsitelty useissa yhteyksissä. Komissio järjesti 28.–30.11.2016 kymmenennen vuotuisen lapsen oikeuksia koskevan eurooppalaisen foorumin, jossa käsiteltiin EU:n alueelle saapuvien lasten suojelua. 26.–27.1.2017 pidetyssä muuttoliikkeeseen liittyviä lasten katoamisia käsitelleessä Lost in Migration -konferenssissa korostettiin, että maahantulijalasten suojelun parantamiseksi tarvitaan kohdennettuja toimia. Myös Euroopan neuvostossa muuttoliikkeestä ja pakolaisista vastaavan pääsihteerin erityisedustajan 23.3.2017 laatimassa raportissa tuotiin esille maahantulijalasten Euroopassa kohtaamat suurimmat ongelmat.

Tiedonannossa komissio esittää kiireellisiä toimenpiteitä osana kattavaa lähestymistapaa lasten suojelemiseksi ja riskialttiiden muuttoliikkeiden estämiseksi. Pääosin komission tiedonannossa listatut toimenpiteet ovat jo olemassa, mutta ne on haluttu koota yhteen kattavaksi kokonaisuudeksi. Pääasialliset teemat keskittyvät lasten varhaiseen tunnistamiseen, vastaanotto-olosuhteisiin sekä kestäviin ratkaisuihin jatkotoimenpiteiden osalta. Lapsen edun on oltava keskiössä kaikessa toiminnassa ja lasta koskevassa päätöksenteossa. Komissio korostaa erityisesti lasten haavoittuvaista asemaa ja kohonnutta riskiä joutua muun muassa väkivallan, hyväksikäytön tai ihmiskaupan uhreiksi. Lapsilla ja nuorilla on myös suurempi radikalisoitumisriski sekä riski ajautua mukaan rikolliseen toimintaan.

2. Perimmäisiin syihin puuttuminen

Komissio toteaa, että ensinnäkin tulee puuttua perimmäisiin syihin, joiden vuoksi monet lapset lähtevät vaaralliselle matkalleen kohti Eurooppaa. Käytännössä tämä tarkoittaa toimenpiteitä, joilla puututaan väkivaltaisiin ja usein pitkittyneisiin konflikteihin, pakkomuuttoon, elintasoeroihin, taloudellisten mahdollisuuksien vähäisyyteen sekä peruspalvelujen puutteeseen. Tämä edellyttää EU:lta pitkäaikaisia toimia köyhyyden ja puutteen poistamiseksi sekä lastensuojelujärjestelmien kehittämiseksi kolmansissa maissa. EU:n tavoitteena on lastensuojelukysymysten kattava huomioiminen osana globaalia, alueellista ja kahdenvälistä toimintaa. EU on sitoutunut panemaan täytäntöön

kestävän kehityksen toimintaohjelman Agenda 2030:n, jossa vaaditaan, että kaikki lapset voivat kasvaa joutumatta kokemaan väkivaltaa tai hyväksikäyttöä, että kaikkien lasten oikeuksia suojataan ja että kaikki lapset pääsevät laadukkaan koulutuksen ja terveydenhuollon piiriin.

Komissio viittaa lisäksi vuonna 2015 annettuun Vallettan huippukokouksen poliittiseen lausumaan sekä sen toteuttamiseen tähtäävään toimintasuunnitelmaan. Molemmissa vaaditaan säännösten vastaisen muuttoliikkeen, laittoman maahantulon järjestämisen sekä ihmiskaupan vastaisia toimenpiteitä painottaen nimenomaan perimmäisiin syihin puuttumista. Tämä lähestymistapa vahvistettiin vuonna 2016 kumppanuuskehyksessä, joka vahvisti samalla sitä tosiasiaa että muuttoliike on olennainen osa EU:n ulkosuhteita ja ulkoista ulottuvuutta.

Komissio mainitsee tiedonannossaan myös paljon muita jo olemassa olevia käytännön toimenpiteitä. EU pyrkii mm. tukemaan ns. kompaktimaiden lastensuojelujärjestelmien kehittämistä. Toisaalta on panostettu erilaisiin tiedotuskampanjoihin, joilla pyritään lisäämään EU:hun pyrkimistä harkitsevien tietoisuutta saapumisreittien vaarallisuudesta ja moninaisista riskeistä.

Komission mukaan erityinen painopiste tulisi olla rajat ylittävässä yhteistyössä ja komissio osaltaan jatkaa vuonna 2016 lanseeratun kumppanuuskehyksen (Partnership Framework) toimeenpanemista tiiviissä yhteistyössä lähtömaiden sekä kansainvälisten kumppanien kanssa. Euroopan unioni on sitoutunut lasten oikeuksien suojeluun ja edistämiseen, mutta myös jäsenmaiden tulisi nyt priorisoida toimia, joilla voidaan vahvistaa lasten suojelua ja ennalta ehkäistä riskialttiita muuttoliikkeitä. Jäsenmaita rohkaistaan muun muassa avaamaan laillisia väyliä kansainvälisen suojelun tarpeessa oleville lapsille.

3. Nopea henkilöllisyyden selvittäminen ja edustajan nimittäminen

Komissio painottaa, että yksin oleville lapsille tulee mahdollisimman nopeasti osoittaa edustaja, jotta pystytään välittömästi pienentämään hyväksikäytön ja ihmiskaupan riskiä. Jotta voidaan ennalta ehkäistä lasten katoamista, tulee kaikki EU-alueella tavoitetut lapset tunnistaa ja rekisteröidä sekä ohjata lastensuojeluviranomaisille. Tällä hetkellä ongelmallista on, ettei lapsia aina identifioida ja rekisteröidä lapsina ja usein perheen jäljittäminen ja yhdistäminen on hidasta tai aloitetaan liian myöhään.

Vuoden 2017 aikana komissio aikookin parantaa ohjeistustaan lasten tunnistamisesta ja rekisteröinnistä. Komissio toteaa tukevensa jäsenmaita tarvittaessa tunnistamisen prosessissa ja auttavansa jäsenmaita tiedonkeruun parantamisessa. Olisi erittäin tärkeää, että jäsenmaat panostaisivat lasten varhaiseen tunnistamiseen sekä perheen jäljittämiseen tähtääviin toimenpiteisiin. Komissio kiinnittää huomiota myös siihen, että tällä hetkellä perheenyhdistämisprosessit ovat hyvin hitaita. Komission mukaan niitä tulisikin nopeuttaa priorisoiden erityisesti ilman huoltajaa olevat ja perheestään erilleen joutuneet lapset.

Jäsenvaltioiden tulisi myös systemaattisesti raportoida yksintulleiden lasten katoamiset ja kaikki katoamistapaukset tulisi kirjata EU:n yhteiseen SIS-järjestelmään. Näin ollen on tärkeää, että valvontamekanismeja kehitetään. Euroopan turvapaikka-asoiden tukivirastoa (EASO) tullaan kehittämään vuoden 2017 aikana ja se tulee antamaan päivitetyt ohjeistukset esimerkiksi iän määrittämisestä ja vastaanotto-olosuhteista. Komissio kiinnitti huomiota myös siihen, että jäsenmaiden tulisi tehokkaammin hyödyntää jo olemassa olevia EASO:n ohjeistuksia.

4. Asianmukaiset vastaanotto-olosuhteet

Jäsenvaltioiden tulee myös varmistaa lapsille sopivat, turvalliset vastaanotto-olosuhteet. Komission mukaan ilman huoltajaa olevia lapsia on viime vuosina sijoitettu yhä enemmän perheenomaisiin yhteisöihin tai sijaisperheisiin. Järjestely on ollut toimiva, mutta sitä ei komission mukaan edelleenkään hyödynnetä riittävästi. Komission tiedonannossa huomiota kiinnitetään myös lasten säilöönottoon ja suositetaan sen olevan viimeinen käytettävissä oleva vaihtoehto. Komission näkemyksen mukaan säilöönottoa voidaan siis pitää vaihtoehtona ainoastaan sen ollessa ehdottoman välttämätöntä. Säilöönoton tulee aina olla mahdollisimman lyhytaikainen eikä säilöön otettua lasta tule koskaan majoittaa vankilaan. Komissio kannustaa jäsenmaita pohtimaan hallinnolliselle säilöönnotolle myös muita vaihtoehtoja, joiden toteuttamiseen voidaan käyttää myös EU-rahoitusta. Säilöönoton vaihtoehdot tulevat olemaan myös pääaiheena 11. lasten oikeuksia käsittelevässä foorumissa marraskuussa 2017.

Komissio painottaa osana kestäviä ratkaisuja varhaista kotoutumista, pääsyä koulutukseen sekä mahdollisimman aikaista pääsyä terveydenhuoltoon ja ylipäättään lapsen kokonaisvaltaista osallistamista. Tiedonannossa kiinnitetään huomiota siihen, ettei lapsille ole aina taattu varhaista pääsyä koulutukseen vaikka se on keskeistä onnistuneen kotoutumisen ja kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin kannalta. Komissio tukee lasten kotoutumisen tavoitetta sekä taloudellisesti että jakamalla hyväksi havaittuja käytäntöjä esimerkiksi lasten pääsystä julkisiin palveluihin. Jäsenmaita kannustetaan tekemään lapsille yksilöllisiä haavoittuvaisuusarvioita mahdollisimman varhaisessa vaiheessa ja samalla varmistamaan lasten pääsy tarvittavaan terveydenhuoltoon sekä varmistamaan mahdollisuus saada psykologista tukea.

5. Tehokas ja nopea asemanmäärittelyprosessi sekä menettelytakeiden varmistaminen

Komissio toteaa, että kaikkiin EU:n alueella oleviin lapsiin on sovellettava asianmukaisia takeita, myös kaikissa turvapaikka- ja palauttamismenettelyn vaiheissa. Sen mukaan olisi syytä tehostaa lukuisia keskeisiä suojelutoimenpiteitä. Toimenpiteet koskevat erityisesti lasten tiedonsaantioikeutta, oikeudellista edustusta ja edunvalvontaa, oikeutta tulla kuulluksi, oikeutta tehokkaisiin oikeussuojakeinoihin sekä monitieteellistä ja ihmisoikeuksia kunnioittavaa iän määrittämistä.

Komissio peräänkuuluttaa myös, että lasten tulee päästä tehokkaasti ja nopeasti asemanmäärittelyprosesseihin. Komissio kiinnittää tiedonannossaan huomiota siihen, että toisinaan turvapaikkahakemusten käsittely sekä muut lapsia koskevat menettelyt kestävät pitkään. Se painottaa samalla, että alaikäisten asioiden käsittelyä tulee priorisoida.

Tiedonannossa viitataan myös neuvoston vuonna 2015 tekemiin päätöksiin, joiden mukaisesti päätettiin Italiasta ja Kreikasta tehtävistä turvapaikanhakijoiden sisäisistä siirroista. Komissio muistuttaa että em. päätösten ainoana tarkoituksena ei ole maahantulopaineiden helpottaminen Italiassa ja Kreikassa vaan myös sen varmistaminen, että siirrettävät henkilöt pääsevät nopeasti turvapaikkamenettelyyn. Päätöksissä todetaan, että jäsenvaltioiden tulisi ensisijaisesti pyrkiä siirtämään henkilöitä, jotka ovat haavoittuvassa asemassa olevia kuten esimerkiksi ilman huoltajaa olevia lapsia. Jäsenmaat olivat kuitenkin 2.4.2017 mennessä siirtäneet ainoastaan 341 ilman huoltajaa olevaa tai perheestään erilleen joutunutta lasta. Suomi on yksi niistä maista, jotka ovat sisäisissä siirroissa vastaanottaneet ilman huoltajaa olevia alaikäisiä.

Komission mukaan tärkeää on, että iän määrittämisen prosessit ovat luotettavat ja monitieteelliset, ja ne noudattavat yhteisesti omaksuttuja standardeja ja EU-oikeuden periaatteita. Myös perheen jäljittämiseen tähtääviin toimiin on panostettava kestävien ratkaisujen löytämiseksi yksin olevia lapsia ajatellen. Keskeistä on myös edustajan osoittaminen mahdollisimman nopeasti yksin oleville alaikäisille, sillä se edistää lapsen oikeuksien toteutumista ja ehkäisee osaltaan ihmiskaupan uhriksi joutumista tai lapsen katoamista. Näin ollen jäsenmaiden tulisi rekrytoida riittävästi edustajia. Komissio toteaa, että se tulee vuonna 2017 luomaan Euroopan edunvalvontaverkoston.

6. Kestävien ratkaisujen varmistaminen

Komissio painottaa kestäviä ratkaisuja. Niillä on ratkaiseva merkitys, jotta lasten tilanne normalisoituu ja vakiintuu pitkällä aikavälillä. Kestäviä ratkaisuja etsittäessä tulisi tarkastella kaikkia vaihtoehtoja, kuten kotouttamista jäsenvaltioon, palauttamista lähtömaahan, uudelleensijoittamista kolmanteen maahan tai yhdistämistä kolmannessa maassa olevien perheenjäsenten kanssa. On olennaista, että kaikissa tapauksissa tehdään perusteellinen lapsen edun määrittäminen.

Varhainen kotouttaminen on ratkaisevan tärkeä yhteiskunnallinen investointi sekä merkittävä sosiaalista yhteenkuuluvuutta edistävä tekijä EU:ssa. Lasten kotouttaminen mahdollisimman varhaisessa vaiheessa kohdennetuin toimenpitein on tärkeää myös mahdollisen rikollisen toiminnan ehkäisemiseksi ja radikalisoitumisriskin pienentämiseksi. Erityisesti tulee kiinnittää huomiota lasten koulutukseen pääsyyn.

Komissio toteaa lisäksi, että se tulee kiinnittämään entistä enemmän huomiota lasten köyhyyteen ja sosiaalisen yhteenkuuluvuuden edistämiseen.

Komissio toteaa, että jäsenvaltioiden tulisi yhä enenevässä määrin hyödyntää uudelleen sijoittamista sekä muita laillisia maahantulon väyliä, silloin kun on kyse lapsista (ml. perheissä mukana olevat lapset). Ilman huoltajaa olevilla tai perheestään eroon joutuneilla lapsilla saattaa olla oikeus kiireelliseen uudelleensijoittamiseen joko jäsenmaiden kansallisten uudelleensijoittamisohjelmien kautta tai sitten käynnissä olevien Euroopan uudelleensijoitusohjelmien kautta.

Komission mukaan lasten palauttaminen voi olla vaihtoehto, jos sen katsotaan olevan lapsen edun mukaista. Mikäli lapsi palautetaan lähtömaahan tai saatetaan yhteen perheensä kanssa toiseen kolmanteen maahan, on samalla varmistuttava siitä, että hänen tarpeensa on riittävällä tavalla huomioitu. Lasten palauttamista lähtömaahansa koskevilla päätöksillä on kunnioitettava palautuskiellon periaatetta ja niiden tulisi perustua yksilölliseen arviointiin sekä oikeudenmukaiseen ja tehokkaaseen menettelyyn, jolla taataan lapsen oikeus suojeluun sekä varmistetaan syrjimättömyys.

7. Monialaiset toimet

Komissio muistuttaa, että lapsen etu on arvioitava ja otettava ensisijaisesti huomioon kaikissa lasta koskevissa toimissa ja päätöksissä. Se toteaa, että on tärkeää että EU antaa lapsen edun arvioimisesta lisäohjeita ja asia tullaan huomioimaan meneillään olevassa EU:n turvapaikkalainsäädännön kokonaisuudistuksessa.

On myös erittäin tärkeää, että lapsille tiedotetaan tavalla, joka ottaa lapset huomioon ja että tiedottamistavassa huomioidaan lapsen ikätaso sekä asiayhteys. Lapsille tulee

tiedottaa heidän oikeuksistaan, heitä koskevista menettelyistä sekä informoida saatavilla olevista lastensuojelupalveluista.

Komissio kehottaa jäsenmaita varmistamaan, että tahot, jotka työskentelevät lasten ja muuttoliikkeiden parissa ovat hyvin koulutettuja ja että lastensuojelun työntekijät ovat aina tarvittaessa mukana prosessin eri vaiheissa. Tiedonannossa käsitellään EU:n taloudellisen tuen kohdennettua käyttöä myös tässä yhteydessä. Jäsenmaiden tulisi nyt arvioida rahoitustarpeensa ja hyödyntää tarpeen mukaan EU-rahoitusta tukeakseen lapsia muuttoliikkeissä. Lisäksi jäsenmaiden tulisi varmistaa, että EU-tukea saavilla järjestöillä, jotka työskentelevät lasten ja muuttoliikkeiden parissa, on käytössään riittävät mekanismit lasten suojelemiseksi. Jokaiseen vastaanottokeskukseen tulisi lisäksi nimetä lastensuojelun vastuuhenkilö. Koska lapset ovat erittäin haavoittuvassa asemassa, vastaanottokeskuksissa on varmistettava lasten suojelemiseen tähtäävät toimenpiteet ja riittävä valvonta.

Kaiken kaikkiaan komissio toivoo jäsenmailta tehokkaampaa tiedonkeruuta, riittävällä tavalla koulutetun henkilökunnan varmistamista sekä lapsen edun kunnioittamista. Sen mukaan resurssien kohdentaminen lasten parissa työskentelevän henkilöstön kouluttamiseen tulee olla yksi lähitulevaisuuden prioriteetti.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely

-

Käsittely Euroopan parlamentissa

-

Kansallinen valmistelu

EU6- jaoston (laaja kokoonpano) kirjallinen menettely 13.–26.4.2017
EU6 jaoston (suppea kokoonpano) kirjallinen menettely 9.- 11.5.2017

Eduskuntakäsittely

-

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema

-

Taloudelliset vaikutukset

Taloudellisten vaikutusten selvittämistä jatketaan arvioiden täsmentämiseksi ja tarkentamiseksi. Julkisen talouden suunnitelman/valtionalouden kehysten ja valtion talousarvioesityksen valmistelun yhteydessä arvioidaan viranomaisten resurssitarpeet. Kansallisesta rahoituksesta päätetään julkisen talouden suunnitelman ja valtion talousarvion valmistelun yhteydessä. Rahoitus toteutetaan valtionalouden kehysten puitteissa, määrärahoja tarvittaessa uudelleen kohdentamalla.

Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät

-

Asiakirjat

COM(2017) 211 final

Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot

Amanita Marvin, SM/MMO, p. 050 456 3262

Berit Kiuru, SM/MMO, p. 050 399 7868

Elina Johansson, SM/MMO, p. 050 -456 0076

Anna Bruun, TEM, p. 050- 444 0697

Viveca Arrhenius, STM, p. 050 -561 3833

Tiina Markkinen, UM/KEO puh. +358 295 351 553

EUTORI-tunnus

EU/2017/0862

Liitteet**Viite**

Asiasanat	lapsen asema, maahanmuutto, turvapaikanhakijat, turvapaikka, turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahasto (AMIF), maahantulo
Hoitaa	OM, SM, UM
Tiedoksi	EUE, OKM, STM, TEM, VM, VNK, VTV
